

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Den 23. april 2021

Miljø- og fiskerilovgivning for havbrug

Havbrugsvirksomhed forudsætter en række tilladelser og godkendelser.

Havbrugsvirksomhed forudsætter bl.a. en tilladelse efter fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 21. marts 2019 med senere ændringer, for bl.a. at sikre, at den konkrete etablering ikke er i konflikt med andre interesser såsom f.eks. vindmølleparker, færgeruter og råstofindvinding. Det er Miljøstyrelsen, der udsteder denne tilladelse efter bekendtgørelse nr. 1489 af 6. december 2016 om etablering og drift af havbrug. Bekendtgørelsen afløste den tidligere bekendtgørelse nr. 122 af 1. marts 1991 og er udstedt med hjemmel i fiskeriloven. Denne tilladelse kaldes placeringstilladelsen.

Den relevante myndighed skal foretage en habitatvurdering efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, ved sagsbehandling af tilladelse til fiskeopdrætsaktiviteter, som udstedes i medfør af fiskerilovens regler, jf. § 10e, stk. 1 i fiskeriloven. Kravet om habitatvurdering, som omfatter placeringstilladelse til havbrug, har uden ændring været implementeret i fiskerilovens regler siden 1. juli 2008, jf. lov nr. 489 af 17. juni 2008 om ændring af lov om fiskeri og fiskeopdræt.

En placeringstilladelse må først udnyttes, når der foreligger en miljøgodkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven.

Miljøstyrelsen har overtaget myndighedskompetencen for udstedelse af placeringstilladelser i 2018.

Etablering samt ændring og udvidelse af et havbrug forudsætter bl.a. også en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, jf. bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse. De nærmere regler herom er fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 2255 af 29. december 2020 om godkendelse af listevirksomhed.

Havbrug har været godkendelsespligtig virksomhed siden marts 2006. Havbrugsvirksomhed har tidligere været omfattet af krav om tilladelse til udledning af stoffer, der kan forurene vandet, efter miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 3. De nærmere regler herfor fulgte af bekendtgørelse nr. 640 af 17. september 1990 om saltvandsbaseret fiskeopdræt. I 2006 blev kravet om en havbrugstilladelse erstattet af et krav om miljøgodkendelse, og bekendtgørelsen om saltvandsbaseret fiskeopdræt blev ophævet som følge heraf, jf. bekendtgørelse nr. 143 af 1. marts 2006 om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. Havbrugsvirksomhed blev ved samme ændringsbekendtgørelse omfattet af et krav om miljøgodkendelse. Nye havbrug skulle således have en miljøgodkendelse inden etablering, og eksisterende havbrug skulle senest den 15. marts 2014 have indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse til godkendelsesmyndigheden, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3, sidste pkt. Eksisterende havbrug skulle tilsvarende have en miljøgodkendelse, hvis havbruget ændrede eller udvidede sig på en måde, som medførte forøget forurening.

I forbindelse med meddelelse af godkendelser af havbrug, skal reglerne i relation til vandrammedirektivet iagttages. Vandrammedirektivet er implementeret i dansk ret via bl.a. lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017, og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af loven. Af vandrammedirektivet fremgår det overordnede mål om god tilstand for overfladevand og grundvand senest 22. december 2015, dog med mulighed for fristforlængelse til

henholdsvis 2021 og 2027. Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, jf. bekendtgørelse nr. 448 af 11. april 2019, fastlægger de konkrete bindende miljømål for vandplanlægningen, og bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, jf. bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 (indsatsbekendtgørelsen), fastlægger de bindende indsatser.

Myndighedernes mulighed for at træffe afgørelser, som indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, har siden 1. juli 2016 været reguleret af indsatsbekendtgørelsens § 8, som videreførte retningslinje 4 i første generation af vandplanerne fra 2009-2015. Efter § 8 i indsatsbekendtgørelsen må godkendelsesmyndighederne ikke træffe afgørelser, herunder meddele miljøgodkendelse til havbrug, der kan medføre forringelse af overfladevandområdets tilstand, herunder kystvande, eller som vil kunne hindre opfyldelse af miljømålet for kystvande. Miljøstyrelsen offentliggjorde i juli 2017 en vejledning til indsatsbekendtgørelsen, som nærmere redegør for, hvornår der foreligger en forringelse m.v., og hvilke vurderinger myndigheden skal foretage i de enkelte sager.

I havstrategien er der fastsat miljømål og indsatser som offentlige myndigheder er bundet af ved vurderingen af om der kan gives godkendelse til bl.a. havbrug, jf. § 18 i lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019. De første miljømål blev fastsat i 2012 og ajourført i 2019. I forhold til havbrugsansøgninger er bl.a. miljømål vedr. eutrofiering relevante. Et af miljømålene går på, at dansk andel af tilførsler af kvælstof og fosfor (TN, TP) skal følge de maksimalt acceptable tilførsler fastsat i HELCOM.

Der skal endvidere foretages en habitatvurdering i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse til havbrugsvirksomheder, jf. § 7, stk. 6, nr. 6 i bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Kravet om habitatvurdering har været gældende uændret i den relevante periode, jf. bl.a. § 7, stk. 6, nr. 6, i den dagældende habitatbekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 med ændringer.

Desuden er havbrugsvirksomhed også omfattet af bilag 2, punkt 1, litra f, i miljøvurderingsloven, jf. bekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) med senere ændringer. Dette indebærer, at der skal træffes en screeningsafgørelse, hvori der tages stilling til, om det ansøgte havbrugsprojekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og dermed er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse på baggrund af en miljøkonsekvensrapport og høring over denne. En screening eller en miljøvurdering (VVM) danner det processuelle grundlag for myndighedens beslutning om, hvorvidt der kan meddeles en miljøgodkendelse. Reguleringen af havbrug i miljøvurderingsloven er en konsekvens af implementeringen af VVM-direktivet, som trådte i kraft den 16. maj 2017.

I perioden 2014-1. januar 2017 var havbrug beliggende nærmere kysten end 1 sømil obligatorisk miljøvurderingspligtig (VVM), da det som en national implementering var optaget på VVM-bekendtgørelsens bilag 1. Med virkning fra den 1. januar 2017 blev dette ændret, således at projekttypen intensivt fiskeopdræt, som efter VVM-direktivet er omfattet af bilag 2, erstattede den hidtil gældende bestemmelse på bekendtgørelsens bilag 1. Herefter var havbrug beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten alene screeningspligtig, jf. bekendtgørelse nr. 1440 af 23. november 2016 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten var derimod omfattet af havmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1616 af 10. december 2015 af lov om beskyttelse af havmiljøet, og bekendtgørelse nr. 382 af 25. april 2012 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af havbrug beliggende længere end 1 sømil fra kysten. Efter havmiljøloven skulle det ved en screening afgøres, om der var VVM-pligt.

Siden den 1. januar 2021 har Miljøstyrelsen myndighedskompetencen for alle havbrug. Tidligere var myndighedskompetencen hos enten Miljøstyrelsen eller den stedlige kommune afhængigt af, om havbruget er placeret længere fra eller mindre end 1 sømil fra kysten.

For en nærmere beskrivelse af regelgrundlaget for behandling af ansøgninger henvises til afrapporteringen af status og grundig gennemgang af havbrugsområdet, som blev sendt til Miljø- og

Fødevareudvalget den 20. december 2019 (Miljø- og Fødevareudvalget 2019-20 MOF Alm. del - Bilag 237), jf. <https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/mof/bilag/237/2129604.pdf>